

Περίληψη της γνωμοδότησης του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων επί της πρότασης οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/EK, 2006/48/EK και 2009/110/EK και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/EK, και επί της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με τη χρήση καρτών

(Το πλήρες κείμενο της γνωμοδότησης διατίθεται στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά μέσω του δικτυακού τόπου του ΕΕΠΔ <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 38/07)

1. Εισαγωγή

1.1. Διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ

1. Στις 27 Ιουλίου 2013 η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/EK, 2006/48/EK και 2009/110/EK και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/EK (στο εξής «η προτεινόμενη οδηγία»), και πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με τη χρήση καρτών⁽¹⁾. Οι εν λόγω προτάσεις διαβιβάστηκαν στον ΕΕΠΔ για διαβούλευση στις 28 Ιουλίου 2013.

2. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι ζητήθηκε η γνώμη του από την Επιτροπή, καθώς και για το ότι το προσέτιμο των σχετικών πράξεων περιλαμβάνει αναφορά στην παρούσα γνωμοδότηση.

3. Πριν από την έκδοση του προτεινόμενου κανονισμού, ο ΕΕΠΔ είχε τη δυνατότητα να διατυπώσει άτυπα σχόλια προς την Επιτροπή. Ορισμένα από τα εν λόγω σχόλια έχουν ληφθεί υπόψη. Συνεπεία αυτού, το επίπεδο της προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο του προτεινόμενου κανονισμού έχει αυξηθεί.

4. Καθώς η πρόταση κανονισμού δεν εγείρει ζητήματα προστασίας δεδομένων, τα σχόλια του ΕΕΠΔ θα επικεντρωθούν στην προτεινόμενη οδηγία.

1.2. Στόχοι και πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης οδηγίας

5. Στόχος της προτεινόμενης οδηγίας είναι να συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη μιας πανευρωπαϊκής αγοράς για τις ηλεκτρονικές πληρωμές, η οποία θα επιτρέπει στους καταναλωτές, τους εμπόρους λιανικής και άλλους παράγοντες της αγοράς να απολαμβάνουν τα πλήρη οφέλη της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ, σύμφωνα με τη στρατηγική για την «Ευρώπη 2020» και το ψηφιακό θεματολόγιο. Για την επίτευξη του εν λόγω στόχου και την ενίσχυση του ανταγωνισμού, της αποτελεσματικότητας και της καινοτομίας στον τομέα των ηλεκτρονικών πληρωμών, η Επιτροπή αναφέρει ότι θα πρέπει να υπάρχουν νομική σαφήνεια και ίσοι όροι ανταγωνισμού που οδηγούν σε σύγκλιση προς τα κάτω του κόστους και των τιμών για τους χρήστες των υπηρεσιών πληρωμών, σε περισσότερες επιλογές και διαφάνεια στις υπηρεσίες πληρωμών, στη διευκόλυνση παροχής καινοτόμων υπηρεσιών πληρωμών, καθώς και στην εξασφάλιση ασφαλών και διαφανών υπηρεσιών πληρωμών.

6. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι στόχοι αυτοί θα επιτευχθούν με την ενημέρωση και τη συμπλήρωση του τρέχοντος πλαισίου για τις υπηρεσίες πληρωμών, τη θέσπιση κανόνων που ενισχύουν τη διαφάνεια, την καινοτομία και την ασφάλεια στον τομέα των λιανικών πληρωμών και τη βελτίωση της συνοχής μεταξύ των εθνικών κανόνων, με έμφαση στις θεμιτές ανάγκες των καταναλωτών.

3. Συμπεράσματα

Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για την εισαγωγή ουσιαστικής διάταξης στο άρθρο 84 η οποία προβλέπει ότι κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο της προτεινόμενης οδηγίας πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες εφαρμογής της οδηγίας 95/46/EK και της οδηγίας 2002/58/EK, και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

Ο ΕΕΠΔ συνιστά τα ακόλουθα:

— οι αναφορές στην ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία δεδομένων να γίνονται υπό μορφή συγκεκριμένων διασφαλίσεων οι οποίες θα εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση όπου προβλέπεται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

⁽¹⁾ COM(2013) 547 τελικό και COM(2013) 550 τελικό.

- η πρόταση οδηγίας να καθιστά σαφές ότι η παροχή υπηρεσιών πληρωμών ενδέχεται να συνεπάγεται την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- η προτεινόμενη οδηγία να ορίζει ρητά ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να πραγματοποιείται στον βαθμό που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των υπηρεσιών πληρωμών.
- να προστεθεί ουσιαστική διάταξη που να προβλέπει την υποχρέωση ενσωμάτωσης της «προστασίας της ιδιωτικής ζωής μέσω του σχεδιασμού/εκ κατασκευής» σε όλα τα συστήματα επεξεργασίας δεδομένων που αναπτύσσονται και χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της προτεινόμενης οδηγίας.
- όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών: i) να αναφέρονται οι σκοποί για τους οποίους μπορούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα να τυγχάνουν επεξεργασίας από τις εθνικές αρμόδιες αρχές, την κεντρική τράπεζα της ΕΕ, τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και τις λοιπές αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 25, ii) να καθορίζεται το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που μπορούν να τυγχάνουν επεξεργασίας δυνάμει της προτεινόμενης οδηγίας και iii) να οριστεί μια αναλογική περίοδος διατήρησης των δεδομένων για σκοπούς επεξεργασίας ή τουλάχιστον να θεσπιστούν ακριβή κριτήρια για την καθιέρωσή της.
- να περιληφθεί απαίτηση, μέσω του άρθρου 22, σύμφωνα με την οποία οι αρμόδιες αρχές ζητούν έγγραφα και πληροφορίες με επίσημη απόφαση, αναφέροντας τη νομική βάση και τον σκοπό του εκάστοτε αιτήματος και ποιες πληροφορίες απαιτούνται, καθώς και το χρονικό όριο εντός του οποίου πρέπει να παρέχονται.
- να ορίζεται από το άρθρο 31 ότι οι όροι που προβλέπονται για την παροχή πληροφοριών σε χρήστες ισχύουν και για την παροχή πληροφοριών σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 της οδηγίας 95/46/ΕΚ.
- στην περίπτωση του όρου «διαθεσιμότητα επαρκών κεφαλαίων» στα άρθρα 58 και 59, να καθίσταται σαφές ότι οι πληροφορίες που διαβιβάζονται σε τρίτα μέρη πρέπει να συνίστανται σε μια απλή απάντηση «ναι» ή «όχι» στην ερώτηση εάν υπάρχουν επαρκή διαθέσιμα κεφάλαια — και όχι π.χ. σε δήλωση υπολοίπου του λογαριασμού.
- στην περίπτωση του όρου «ευαίσθητα δεδομένα πληρωμών» στο άρθρο 58, να διαγραφεί η λέξη «ευαίσθητα» και να χρησιμοποιείται μόνο η φράση «δεδομένα πληρωμών».
- να αποσαφηνιστεί μέσω σχετικής αιτιολογικής σκέψης ότι οι υποχρεώσεις αναφοράς των συμβάντων ασφαλείας ισχύουν με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων αναφοράς άλλων συμβάντων που προβλέπονται από άλλα νομοθετήματα, ιδίως δε όσων προβλέπονται σε περιπτώσεις παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων (στην οδηγία 2002/58/ΕΚ και στον προτεινόμενο γενικό κανονισμό για την προστασία των δεδομένων) και των απαιτήσεων περί κοινοποίησης συμβάντων ασφαλείας που προβλέπονται στο πλαίσιο της προτεινόμενης οδηγίας σχετικά με την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών.
- να διασφαλίζεται ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η διαβίβασή τους μέσω διάφορων μεσαζόντων γίνεται με τήρηση των αρχών της εμπιστευτικότητας και της ασφάλειας σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 17 της οδηγίας 95/46/ΕΚ.
- να προστεθεί στην προτεινόμενη οδηγία ουσιαστική διάταξη που να προβλέπει την υποχρέωση ανάπτυξης των προδιαγραφών βάσει -και κατόπιν διενέργειας- σχετικής εκτίμησης επιπτώσεων για την ιδιωτική ζωή.
- να περιληφθεί στην προτεινόμενη οδηγία αναφορά στην ανάγκη διαβούλευσης με τον ΕΕΠΔ στον βαθμό που οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ περί εξακρίβωσης της ταυτότητας των πελατών με βάση την τεχνολογία αιχμής και οποιαδήποτε εξαίρεση από την πρακτική της αυστηρής εξακρίβωσης της ταυτότητας πελατών αφορούν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Βρυξέλλες, 5 Δεκεμβρίου 2013.

Giovanni BUTTARELLI

Αναπληρωτής Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων